

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy óra 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével
 szemben,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó föl-
 szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
 I. EMELET
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket
 a kiadóhivatal veszi fel

Az ideges miniszter.

Pécs, 1896. április 26.

A hegedni kezdő sebek viszketni szoktak s ilyenkor az ember türelmetlen és ideges, mert nem vakarózhatik kedvére, hacsak a sebeket újból felszakgatni nem akarja.

Ilyen helyzetben volt a mi snájdig honvédelmi miniszterünk, Fehérváry báró is, mikor tárcája költségvetését tárgyalta az országgyűlésen. A Kasits ütötte sebekre a törvényhatóságok, a szabadelvű párt, a berendelt tábournoki kar sorban felragasztották a flastromot, természetesen tehát, hogy azok a sebek csakhamar hegedésnek indulnak; de éppen az a sok orvosság idegessé tette minden kéz iránt, a mely nem orvosságot nyújtva közeledett feléje.

Pedig hát a honvédelmi tárca vitájában bőséges alkalmak voltak ilyen kezekkel találkozni. Az ellenzék egyébkor sem igen szokta volt cirógatni a vitéz generálist; nem először mondták szemébe, hogy nem tekintik parlamentáris miniszternek, hogy ő csak a magyar nemzeti aspirációk elfojtására kikommandírozott bécsi delegátus, hogy a magyar honvédséget beolvasztja az osztrák hadseregbe; a mostaniaknál semmivel sem enyhébb támadásokban volt része a fekete-sárga jelző lobogó s a Ludovika akadémia német nyelvű előadásai miatt, s mégis akkor nem jött ki sodrából, sőt nem ritkán elménkedéssel fogta föl a rámerített legerősebb vágásokat.

Most azonban a legcsekélyebb támadásra is elvesztette önuralmát s ékes kaszárnya stílusban kezdett ríposztirozni, úgy hogy e miatt elnöki megrovásban is volt szerencséje részesülni; minderre pedig rátette a koronát azzal a hirhelt rendelettel, a melylyel a honvédtiszteknek megtiltotta a képviselőház látogatását a honvédelmi költségvetés tárgyalásának tartamára, tekintettel az ellenzék részéről fájdalommal tapasztalt kiméletlenségre és igen gyakran történő mérték nélküli, az objektív tárgyaláshoz nem tartozó kifakadásokra.

Nos hát a miniszter-generális urnak ezt a mód nélkül való idegességét és érzékenységét nem tulajdoníthatjuk másnak, mint a hegedő sebek okozta viszketőségnek, a mely annyira ragadta, hogy hivatalosan merészkedett a képviselőház egyes pártjai felett lesújtó kritikát gyakorolni s a katonaságot belevonva a napipolitikába, pártállás elfoglalására kényszerítette azt.

A maga privát véleménye meglehet mindenkinek, Fehérváry bárónak is, az országgyűlési pártokról s egyes politikai szereplőkről; ennek a véleményének magán uton mindenki szabadon kifejezést is adhat, de arra egy miniszternek sincs joga, hogy a képviselőház egyes pártjait a neki alárendelt állami alkalmazottak előtt kiméletlenségről, a tárgyilagosság mérték nélküli megszegéséről vádolja hivatalosan.

Hogy az országgyűlésen a tárgyalás elhagyja az objektív kritika medrét, hogy az kiméletlen s a kifakadások mérték nél-

küliek-e, azt hivatalosan konstatálni egyedül a házelnök jogai közé tartozik s a házelnök éppen a honvédelmi tárca tárgyalásánál élt is e jogával, a mikor éppen a honvédelmi minisztert utasította rendre kiméletlen s az objektív tárgyaláshoz nem tartozó kifakadásai miatt.

Fehérváryt mindig mint a lovagiasság mintaképét szokták emlegetni, s úgy is kell lennie, hisz most is két lovagias aférje van, de a kérdéses rendelet kibocsátásával mégis szem elől tévesztette a lovagiasságot, mert abban pellengérré állította az ellenzék ott, a hol az nem védhette magát, a saját ügyében magát tette meg bírónak s éppen azért igazságtalan ítéletet mondott, mikor a saját hibáját kente az ellenzékre.

Igaz, hogy a mentelmi bizottság előtt kijelentette, mikép az országgyűlési pártokat, sem egyeseket sérteni nem akart, a képviselőház tegnapi ülésén pedig azt vitatta, hogy rendeletében nem mondott bírálatot, hanem csak tényeket konstatált; de hát az ilyen frázisok csak a kormánypárton hatnak, mert ott elhiszik a miniszternek, hogy nem akart sérteni, a mikor valakit arcul ütött s hogy nem bírálatot mond, mikor a kiméletlenség s a mérték nélküli kifakadások vádját csak úgy egész általánosságban dobja az egész ellenzék szeme közé.

S a magyar parlament megnyugvással vette tudomásul a miniszteri önkénykedésnek ezt az újabb esetét, sőt még azon sem

A „Pécsi Figyelő“ tárcája

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Csupa ünneplés volt ez a hét, pedig ugyancsak szürke hétköznapok vonultak el felettünk, nem kevésbé szürke, esős, zivataros időjárást hozva reánk.

Kezdődött pedig azzal, hogy megtartuk az időrendet, a mivel mult heti krónikámat végeztem, a város közgyűlésével. E közgyűlésre pedig nemcsak a város főnöktársi pennájának birlalója gyógyult fel, de berukkolt a városatyák egész falánksza, köztük sok olyan ismeretlen arc, a kiket egy évben ha egyszer lehet látni a közgyűlési teremben. Persze, nagy volt az érdeklődés. És nagy volt a berendelték száma is, a kiket — hiteles szöveg szerint — a következő könyörgésszerű meghívókkal invitáltak s parancsoltak be a közgyűlésre:

— Forrón szeretett, de ritkán látott hibeink! Kérünk és meghagyjuk nektek, hogy hétfőn kilenc órára a városi közgyűlésen való megjelenést el ne mulasztjátok. Bisalmunk a polgármesteri erényben forog kockán, mert akadt elleneink között egy Dávid, a ki a

mi Góliátunkat le akarja fegyverezni a helytelenítés parittyájával, a kié pedig 20 év óta a hatalom és a dicsőség, a szegényházi ápoltak és a kaszárnya-rengetegek nevében. Amen!

Ez hatott. Tele lett a közgyűlési terem már reggel kilenc óra előtt s bizony-bizony a birnámi erdőt képzeltük a padsorokban; de így tavasz elején való állapotban, mert sok volt köztük a — kopasz fej.

A Dávid és Góliát harcából ugyan nem lett bibliai nevezetességű esemény, de azért mégis megizzadt Góliát és a birnámi erdő bele. S nem a legvidámabb tréfának tetszett bizony, mikor a megizzasztott Góliát így üdvözölte ellenfelét a harc után:

— Azt beszélték, hogy be fogjuk törni egymás fejét. Pedig úgy látom, mindkettőnké épen marad.

És egy megkönnyebbülő sóhajt bocsájtott a levegőbe, mely egyszerre tisztább is lett, mivel a berendelték falánksza gyorsan kivonult a teremből. Bizonyára fontosabb dolguk volt, minthogy végighallgassák a közgyűlést, a melyben ugyis elég időt pazaroltak el — hiába.

A Fehérváry-féle titokban gyártott bizalmi nyilatkozat így ad acta tétetvén, a közgyűlés a rendes szereplőkkel és a megszokott színezetben tárgyalta le a napirendet.

A szürke hangulatba csak egy hazafias felszólalás vitt bele ünnepiességet, de hát a millennium nagyobbzasabásu megünneplésének tervét a polgármester asszal ütötte el, hogy nincs pénz, szegények vagyunk, ő pedig a szegények — szegénye. Ez az oka, hogy Pécs városa nem ünnepli meg a néppel együtt a millenniumot, hanem hagyja ezt a — társadalomnak; a millenniumi istentiszteletek tartását pedig a — papoknak.

Különben a közgyűlés minden szürkesége mellett is nagyon érdekes volt. Hallottunk bene morálfilozófiai értekezést az — éjeli lepkekről és hallhattuk szegény Császárr Pepinek halálos ítéletét, aki már ez tán nem kedveskedhetik a mádiknak udvarlásaival, mert bekerül a bolondok házába. Közveszélyesnek ugyan nem volt közveszélyes a szegény Császár Pepi soha, mert ha azt mondták neki a mádik, hogy ők már — asszonyok, úgy elfutott tőlük, mint a sátán-tól, élő példajaként a görög bölcs parancsának: kerüld az asszonyt, — de hát mégis jobb lesz neki oda benn, mint ide kint.

Aztán meg egy nagy problémát is tűzött ki megfejtésre a közgyűlés. Azt ugyanis, hogy mivel a polgármester nem ismeri a helypénzszedők bizonyos jogait, a főkapitány meg ismeri: kinek van hát igaz a?

sértődött meg, hogy a snájdig miniszter egyenesen a szemébe vágta, mikép a képviselőházat nem ismeri el felettes hatóságának.

Hát hiszen abban igaza van a miniszter urnak, hogy az nálunk tényleg úgy van, mert nálunk nem a kormány függ a képviselőháztól, hanem a képviselőház többsége függ a kormánytól, de azért annyira még nem vagyunk, hogy ezt az elvet törvénybe is iktassuk. Törvényünkben még mindig ott figurál az a nagy elv, hogy a kormány minden tetteért felelős a képviselőháznak s nem megfordítva.

Ha a szabadelvű párt uralma alatt ez az elv csak a papíron marad is, azt legalább a papírról nem szabad eltüntetni, mert annyira csak nem veri a magyart a teremtő, hogy ennek a pártnak az uralma örök időkre terjedjen s ha ennek az uralomnak egyszer majd vége szakad, akkor az a holt betű majd új életre kel, a parlamentarizmus nagy elvei ismét átmennek a gyakorlatba s a népképviselő újra kezébe veszi elalkudott jogai gyakorlását.

Addig pedig hadd tartsa fenn Fehérvári báró a honvédségben a fegyelmet a tábornokoknak szabályellenesen megrendelt bizalmi nyilatkozataival s a parlament egyes pártjainak a tisztek előtt való hivatalos legyalázásával: a gondolkozni tudást mégsem tilthatja el sem a honvédségnél, sem a nemzet közvéleményénél, ez előtt pedig csak annak lesz tekintélye a ki ezt tettekkel s nem prohibitív rendeletekkel szerzi meg magának.

Hirek.

Pécs, 1896. április hó 25.

Ima.

— A millenium előtt. —

Népnek istene, kormányzó Hadur!

Sebes szárnyain közelget a nap, ünnepeink beköszöntő napja, amelyen egy nemzet hozásna kiáltása száll fel magasztos trónodhoz!

A megfejtőknek, állítólag, jutalmul felajánlották a helypénzszedésből a városnak jutó — tiszta jövedelmet. Hogy a pályázó ennél fogva sok lesz a pályakérdésre: az bizonyos. De hogy mikép fejtik meg a problémát, az már nagyon is bizonytalan. Mert ezen az egy megfejtésen kívül, hogy sem a polgármesternek, sem a főkapitánynak nincs igaza, de igaza van a helypénzbérlőknek: mi más megfejtést nem gondolhatunk. De ez aztán könnyű is, arra a mintára, hogy iner duos litigantes tertius gaudet; a polgármester és a főkapitány versengésének a dolog és igazság mibenléte felett a — helypénzbérlő örül.

Hanem nem hiszem, hogy lett volna egy ember is Pécsen e héten, a ki ezen a problémán törte volna a fejét. Hiszen lázban voltunk mindnyájan; minden gondolatunk azon a kedves művésznőn csüggött, a ki három napon át vendégünk volt a három estén varázsolt el a szívünket, lelkünket a színpadról az ő aranyos kedvességével, bájos játékával és csalogánydalhoz hasonló énekével.

Benne voltunk a legnagyobb foku lázban, a minek nincs orvosa s terjesztője szabadon jár az egész országban s mindenütt tárt karokkal fogadják, dacára a láznak, a mibe ejti az ő boldog áldozatait.

Es ez volt a láz, a Küry-láz. Az

Erős Isten, nemzetek sorsának nagy hatalmu kormányzója! Hozzád emelkedik sokat szenvedett népednek fohászokodó imája ezredik esztendejében! Hallgasd meg eszedző szavát! Fordítsd felé ez ünnepen sugárzó arcodat, amelynek fénye volt a világító fák lyája hosszú idők tömlőc sötétjében! Óh, fordítsd felé áldást hozó kezeidet most, hogy egy ezred esztendő multját megbűnhödj és utra kél a jövőndő homályában!

Vészes időkben állottál sorsa mellett. Veszélyben volt a nyugot és halál környezte az éjszakot. De a te hatalmas intőszózatodra felkelt egy alvó nemzet szunnyadó álmából és megmentette a szétszakított romoknak utolsó maradványait. — Ott ringott a bölcsője, hol senki sem tudja. A bűbajos meséknek hatalmas szellemei is ott támadtak, a senki szigetén. Csak jöttek a felsőbb akarat parancsára és rendezkedtek. Miként a te néped is a Te hatalmas akaratodra. Atilla a te ostorod terstvérharc áldozata lón; Kardja a te kardod, elveszett a viszály bevében. És a Te intő szavadra eljöttek elődeink Dentumogériából, hogy megboszulják Attila halálát, hogy tette serkentsék a nyugot pihenő birodalmait.

Aztán nagyszerű idők jöttek.

Zalán megfutott, Szvatopluk megadta magát és Dácia romjain új birodalom alakult, nemzetünk kicsinyke országa. Akkor kezdődött a mi történelmünk, a mesék világa után; akkor a mikor rettegve említették nevünket a biborban született Konstantinok, mint a halált hozó tatárét. Aztán, hogy Lehel kürtjének panaszos szavára felütötte fejét a Lech mezején haldokló vitéz, békés esztendők jöttek csendes munkás idők. Az Árpádok törzse egy szent Istvánt adott, hatalmas monarchát, szervező képességet, egy világszellem rombadöntőjét és egy új világszellem megalkotóját. Aki neked berkek aljában fehér lovat áldozott, az most szive melegével jött a te megfeszített fiad oltárához, aki neked táltos volt, az most szent igéd magasztos hirdetője. A ki Eleve voltál, magyarok hadatverő ura, most mindekié lettél, dicsőséges Isten.

Aztán multak az idők. Szenvedtünk és örültünk. Szenvedtünk, a mikor a halált hozó Batu a Sajó partjánál szétverte nemzetünk szervezetien csapatait, miként a te egyetlen intő szavadra semmivé lett Sodoma földje. Ezt is végig szenvedtük. Azt is, hogy az erdők sötétjében bujdokló magyar felfalta

aranyos Klarika bucsufelléptén nem is lát volt ez már, hanem egy megnevezhetetlen, szóval eléggé le nem irható extázis, tüzes lángolás, lángoló tüzeség, mely csak akkor lohadt le, mikor a függöny utoljára legördült Küry Klára megett s eltakarta őt a szemünk elől. Ennek a láznak a jellemzésére csak azt hozom fel, hogy mikor a „Holtomiglan“ban a kedves művésznő elcsicsergi, hogy olyan boldog, miszerint (igenis, miszerint!) az egész világot meg tudná csókolni, elnyomott sóhajok szellője zugott át a házon, s aztán száz és száz lángoló szempár nézte irigyen, mint csókolja meg az imádandó teremtés boldog partnerét, Kiss Pistát, a ki olyan béketűréssel fogadta a cuppanós csókokat, mintha nem is Kiss Pista, hanem Kiss — István volna!

De mert mindennek véginek kell lenni, vége lett a mi boldogságos lázállapotunknak is, a mint vége van a fővárosi rendőrség dicsőségének, a ki megfogta ugyan egyszer Papakosztát, de már másodszor — hogy megszökött — nem tudja elfogni. Különb, azt hiszem, ebből az alkalomból az első Papakosztá-viccet a mi komikusunk, Polgár Sándor cselekedte meg, a ki a „Holtomiglan“ előadásán, mint Gelbgieszer Ármin, a következő rögtönzéssel keltett óriási tapsvihart:

— Láttam a városligetben két rendőr

az önvérét. Szenvedtünk a mikor a félhold halavány fénye ragyogott szerte-széjjel, a mikor Tomory elhagyta érseki székét és a Csele patak elfullasztotta néhai urunkat.

Örültünk is jó keveset.

Volt egy Mátyásunk, tenképdre alkotott fejedelem, vér a vérünkéből, szív a szívünkéből, együtt érzett velünk, lejárt a palotából a kunyhókba igazságot szolgáltatni és por lett belőle, vele együtt az igazságból. — Volt egy Lajosunk, három tenger mosta országja határát, hogy annál kisebb legyen utána.

Hogy örömrünk nem lehetett tartós! Hogy a vész a veszedelmet üzte és nem szakadt meg fájdalomában ez a parányi nemzet. Ez a te bölcsességed, ez a te isteni hatalmad! Hosszu századok szenvedése nem törte meg, pedig alig hogy megdöngette tömlőce falait. De aki megrázta óriás volt. A Botond bárdja véges-végig ott volt a Bocskayak, Bethlenek, Rákóczyak kezében, nem hullasztotta ki a félelmetes török vad janicsárja.

S hogy Petneházy kitűzte Buda ormára a háromszintű zászlót, ez volt a mi történelmünk hasadó hajnala. Felkeltünk hosszú álmainkból és megalkottuk az ujkori Magyarországot. Mily nemes küzdelem volt ez alkotás! Elbuktunk és felkeltünk, újra elbuktunk és ismét győzedelmeskedtünk, hadainkat, alkotmányunkat, minden erőnket elvették, de szabadságunkat visszaszereztük. Felépítették a Golgothát, tizenhárom apostolt akasztottak fájára, mi csak némán túrtuk fájdalmunkat, de szabadságunk szeretete ott volt a szívünk fenekén, a lélek érzelmeit nem oltották ki az irtózatoss véres háboruk.

Es most kiheverve századok rettenetes csatait, egy ezredesztendő multán itt állunk előtted hatalmas Isten, népek Ura! Hogy áldásod özönét kérjük egy sokat szenvedett nemzet jövőjére. Add meg neki! Aki bátyaként állott egy világrész közepén, mint a te dicsőséged hirdetője, a te igazságod védője, áldjad meg azt. A te fényed legyen a világossága, a te szerelmed a vezérlője a jövőndő ezredek folyamán!

Sándor József.

Napirend 1896. április 26-án és 27-én.

Naptár. vasárnap, április 26. — Róm kath.: Kilit. — Prot.: Kilit. — Görög-kel. (április 14.) Arisztark — Zsidó: Ijar 13. — Nap kél 4 óra 55 perckor — nyugszik 7 óra 3 perckor — Hold kél 6 óra 15 perckor este. — nyugszik 11 óra 45 pe.c

urat. Aludtak a fűben, mint a bunda. Bizonyosan a Papakosztá uraságot várták, hogy elfogják.

Node, ha a fővárosi magyar királyi rend, erély és tapintat lovagjai aludva várják is Papakosztát, bizony nem nézi összetett kézzel Bécs városnak másodszor is megválasztott polgármestere, Lueger ur az idők folyását. Izgat ellentünk a derék gentleman, akárcsak a botokudok becsületbíróági tagjai közül kigolyóztuk volna, s bár most a császár helyben fogja hagyni a megválasztását, bizony cseppet sem lenne kár érte, ha a magyar király meg jól — helybenhagyná; legalább is a szó fegyverével caillapitaná le a dühös magyarfalót, a kinek kérészetét ma csak ez a magyarfalás és a jó bécsiek birkatürelme tudja egy kissé meghosszabbítani.

Ezen a héten két milliomos is áttért abba a világba, hol mindnyájan egyenlők leszünk, legyünk bár milliók ura, vagy a — szegények szegényei. (Kár, hogy Tóth Béla már megírta a magyar nyelv szállóigéit; polgármesterünknek ez a mondása pompásan beillett volna a — kétértelmű szállóigék csoportjába.) Ez egyik herceg volt s nevét mégis alig ismerte valaki; s most, hogy meghalt, tudjuk meg róla, hogy milliók felett rendelkezett. A másik csak báró és hozzá még Hirsch (természetesen, hogy:

kor délelőtt. — Hétfő, április 27. — Róm. hath.: Zita. — Prot.: Zita. — Görög kel.: (ápr. 15.) Kez. cenc. — Zsidó: Scheni bójt. — Nap két 4 óra 53 perckor; — nyugszik 7 óra 04 perckor. — Hold két 7 óra 11 perckor este; — nyugszik délben.

Időjárás: hőmérséklet 4 Cels. fok meleg, légnyomás 754. Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint száraz idő, éjjeli fagy és hőemelkedés várható.

Színház: K. Hegyesi Mari vendégfelléptével „Lecouvreur Adrienne“, dráma 5 felvonásban.

Közyülések: vasárnap d. e. 10 órakor a „Con. sum egy let“ közgyűlése a városházán; Vöröskereszt-egyleti választmány közgyűlése d. u. 3 órakor a belvárosi népiiskolában; Katholikus kör közgyűlése saját helyiségében.

— (Uj honvédkerületi parancsnok.) Schraml Emil vezérőrnagy, a 76. dik honvédgyalogdandár parancsnoka, a szept. 2. odik honvédkerület parancsnokává neveztetett ki.

— (Somogy megye a tisztviselőinek.) Somogy megye is akar adni egy kis millenniumi ajándékot a tisztviselőinek. Ugyanis az állandó választmánynak tegnapi Tallián Gyula főispán elnöklete alatt tartott ülésében, a május 12-iki évnegyedes rendes közgyűlés tárgyát képező egyéb ügyek mellett, tárgyalták Makfalvay Géza, Kapotsfy Jenő, ifj. Csorba Ede és Gaál Gyula bizottsági tagoknak azt az indítványát, hogy a vármegyei tisztviselők, úgy a segéd- és kezelő személyzet, valamint a szolgák, a millennium emlékére egy havi fizetésjuttalomban részesíttessenek; az indítványt Szalay Károly azzal kérte kiegészíttetni, hogy a jelzett egy havi fizetésen kívül a tisztviselők szolgálati idejébe a millennium év duplán számítassék be. Az egy havi fizetésnek megfelelő — körülbelül 8000 frtot tevő összeg — a millenniumi pótdadó maradványában leli fedezetét. Az indítvány egyhangulag elfogadtatott.

— (Pályázat.) A kaposvári pénzügyigazgatásnál egy gyakornok-jelölti állás van üresedésben. Pályázati kérvények 2 hét alatt adandók be a pénzügyigazgatásához.

— (Az önálló vámterület mellett.) A szegzárdi ipartestület legutóbb népes közgyűlést tartott Tóth Pál elnöklete alatt, melyben Frának János indítványára egyhangulag kimondták, hogy feltétlenül követelik az önálló vámterületet s ezt e hó 26. án sürgönyileg adják a főváros-

Móric) volt és mégis a nevét az egész világ ismerte s humánitását áldották régen, áldják ma is s áldani fogják még akkor is, mikor már annak az elhalt milliomas hercegnek a családfája is oda kerül, hová ő: a porba és mulandóságba. Az elhalt báró nevét viselő jótékonyági egyesület van Pécsen is s bizonyára sokan vannak itt is, kik a humánus milliomas emlékét áldva emlegetik még sokáig.

A magas politikában is jól ismerték báró Hirschet (habár Móric volt is) s szinte valami okadatolt összefüggés látszik lenni a magyar állam folyó évi költségvetésének tárgyalása és a nagy financier halála közt. Be akarta várni, míg egy állami háztartás egy évi berendezésének előkészülete véget ér s akkor nyugodtan elutazott Ó-Gyallára — meghalni.

Hanem bele is fáradt a képviselőház a hosszú budget vitába, annyira, hogy e héten nem is dolgozott mást, minthogy egy délelött feketébe öltözött s megszavazta általános helyeslés közt a haza ezeréves fennállásának törvénybe iktatását.

Ennek az egy napnak rövid félórájára beütött az — istenbéke, a Treuga Dei!

Kövágó Óra.

ban az önálló vámterület érdekében megtartandó országos népgyűlésnek tudomására. Az országos népgyűlésen többek közt a mohácsi általános ipartestület is képviselteti magát s képviselőül Kreith Béla gróftól kérték fel.

— (Messze ment lopni.) Hubert Ferenc budapesti henteshez a múlt héten beszegődött egy magát Tóth Máriának nevező cseléd, a ki a gazdája távollétében a szekrényeket feltörve, 600 frtot ellopott. A nyomozás megállapította, hogy a tolvaj cselédet nem Tóth Máriának, hanem Pollák Marinának hívják s hogy Budapestről erre le Baranyának vette útját, a hová — a legnagyobb valószínűség szerint — való is. Keresték mindenfelé, de már átutazott Pécsen is, mikor nyomára jöttek volna s Somogy megyén keresztül Pölöske, zalamegyei községbe tartott, a hol — úgy látszik — elég biztosan érezte magát, mert nem folytatta tovább szökési kényezését. Ott aztán elfogták a kastollas legények s visszavitték Budapestre a tolvaj cselédet, a ki ugyancsak messze ment innen lopni s mégis rajtavesztett.

— (Garázdalkodó öngyilkos.) Hegedűs Mihály szászvári lakos, aki az ottani közbányánál volt alkalmazva mint éjjeli őr, feleségével folytonos civakodásban élt. Folyó hó 22-én egész nap a korcsmában iddógált és estefelé kiment a bányába, hol felkapta Kropacsek nevű társának szolgálati fegyverét és vissza bejött a községbe. A bánya hivatalnokai azonnal értesítették a községi előjáróságot telefonon, hogy a bakter megszökött és a fegyvert elvitte magával. A bíró az iddógáló embert a korcsmában találta, de amint a bíró a szobába belépett, azonnal felkapta fegyverét és odakiáltott a bírónak, hogy egy lépést se tovább, mert meghal, aki közeledik feléje. A fegyverét készen tartva magánál, éjjeli 9—10 óra közt egy másik vendéglőbe ment, hol az éjjeli őrkök megjelentek, kik jó emberei valának, élt a csellel, hogy ezek mit akarnak s a sarokba huzódott és fegyverét készen tartva, fenyegette őket, hogy hozzá ne közeledjenek, meghalnak. Végre otthagya a korcsmát és haza indult. Majd a szomszédja házáat kezdte ostromolni, beverte az ajtót s a lármára kijött a gazda és kérde: ki az? — Te vagy! Téged kereslek: erre feléje lőtt, szerencsére nem talált. Azután még három lövést tett távolabbról s a konyhaajtót vette célpontjául, gondolván, hogy ott vannak a házbeliek. Egy golyó jó irányban ment, az ajtón belül állókat eltalálta volna, mert ott álltak, de a golyó a vaskilincbe ütődött és így elveszté erejét s nem történt szerencsétlenség. A szomszédok környezői mind megrémültek a vad indulatu embertől, aki feleségét is kereste, hogy agyon lövi, de azt otthon nem találta. Másnap reggel, úgy látszik, élt a gyanuval, hogy majd jönnek a csendőrök és elviszik. Kapta magát, utnak indult a bányára és onnét az erdő felé, kiabálva: „Még kilenc töltenyem van, abból nyolc az uraké, az utolsó az enyém!“ Az erdőt keresztül barangolva betért M.-Egrecy községbe, hol egy rokonához ment, ott is feltűnt, hogy miért jár puakával. Rokonának felesége maga lévén otthon, egészen megrémült tőle s vacsorát akart készíteni neki. Amint magára hagyta a szerencsétlen embert a szobában, egy durranást hallott s mire berohant hozzá, Hegedűs ott feküdt holtan a szobában. Ugy látszik, a félelem kergette a halálba. Sajnosan kell azonban megemlíteni, hogyha csendőrök vannak Szászvárott, es mind nem történhetik meg. A községi bíró korán reggel kocsit küldött a mágocsi csendőrökért, hogy a garázdalkodó embert letartóztassák, de azok

nem jöhettek, mert nem voltak otthon, s csak az eset után érkeztek meg. Addig, míg csendőrök nem lesznek Szászváron, ilyen eset igen sok fordulhat elő.

— (A sajtó szabadjegyei.) A kereskedelmi miniszter, mint az eszredévi kiállítás országos bizottságának elnöke, intézkedett, hogy a sajtó képviselői a kiállítást időről-időre, tanulmányozás végett megtekinthessék s a millenniumi ünnepeken részt vehessenek s ezért 3 drb I. és 3 drb II. osztályu, egyes utazásra és a gyorsvonatra is érvényes szabadjegyet rendelt a sajtó minden egyes organuma részére kiszolgáltatni. A szabadjegyeket a magyar kir. államvasutak igazgatósága most küldi szét a szerkesztőségek részére.

— (Uj állomás.) A magyar királyi államvasutak igazgatóságának értesítése szerint a budapest-dombóvári vonalon Érd és Ercsi állomások között, előbbtől hat, utóbbtól kilenc kilométernyire fekvő „Bátta“ rakodóhely a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter rendeletéből a kocsirakományi teheráru forgalomra megnyitott. A kocsik megrendelése, valamint a feladás, kiváltás és elszámolás Érd állomáson eszközöltetik. Az e rakodó helyen fel- vagy leadott kocsirakományi teheráruk díjszámítására nézve a magyar királyi államvasutak vonalain érvényes helyi árudijszabás mérvadó.

— (Zsáktolvajok.) Dobszay Antal kereskedő magtárába még f. hó 19. én éjjel ismetlen tettesek az ajtót álkulcsal kinyitván, behatoltak és onnan 103 darab zsákot elloptak. A lopásra a tulajdonos rájövén, jelentést tett a rendőrségnek, hol Selényi Antal rendőrbiztos a nyomozást nyomban megindította. S bár semmi fonál nem vezetett a tolvajok nyomába, mégis csakhamar kitért az, hogy Spitzer Jakab pálya utcai kereskedő boltjában jártak a zsáktolvajok s ott 13 drb korpás-zsákot, 19 drb rossz lisztes zsákot és 71 drb gabnás zsákot eladtak, összesen 8—9 frt értékben. Az személyleírás nyomán aztán elfogta a rendőrség Bontempo Lajos, facér péklegényt, a ki csakhamar beismerte, hogy a zsákokat ő és még két társa, névleg Barcs János és Türk János lopták el, még pedig úgy, hogy ő Dobszay Antal sütődéjébe bekereskedett s ott éjjeli szállást is kapott az ott alkalmazott péknél; ekkor a magtár kulcsáról lenyomatot vett s az ez után csinált álkulcsal a magtárt felnyitották a lopás éjjelén s a zsákokat úgy dobálta ki az utcán ráváró társainak. Aztán közös elhatározással elvitték a zsákokat Spitzer Jakab kereskedésébe s ott azt mondván a segédeknek, hogy azok egy pályautcai pék zsákjai, el is adták s az árán megosztózkodtak. Barcs és Türk a lopás elkövetése után siettek a városból eltávozni, míg Bontempo itt maradt. A két szökevény tolvajt körözteti a rendőrség.

— (Gyilkosság a házbér miatt.) Szegzárdról írja tudósítónk: Csütörtökön este a csendes-utca egyik kis házában rémes gyilkosság történt. Boszókai István földmives már három év óta lakott Horváth István takács házában, Most azonban házigazdája felmondott neki, mert Boszókai állítólag többször meglöpté. Boszókai felesége kezdett egyet-mást elvinni új lakására, ami Horváthnak sehogysem tetszett, mert még a régi házbérrel tartoztak. E miatt elszedte

tőlük a konyha és szobakulcsokat s kijelentette, hogy csak akkor adja vissza, ha a hásbért kifizetik. Bozsókiné panaszra ment a városházára s a pörlekedést otthon folytatták, a minek folytán még el is döngötte az asszonyt. Este Bozsóki hasajjövén a munkából, felesége sirva panaszolta el Horváth pimaszságát, amire Bozsóki oly dühre gerjedt, hogy baltát ragadva, berontott a Horváth lakására. Erre Horváth felugrott ágyából s felkapva a földön levő éles baltát, Bozsókit agyba-főbe vágta vele. A nagy jajveszékeltésre a szomszédok összefutottak, a dühöngő Horváthot megfékeztek, Bozsókit pedig haldokolva vitték a kórházba. Horváth kihallgatásakor assal védekezett, hogy önvédelemből lett gyilkos. Bozsóki meghalt a kórházban, Horváth pedig az ügyészségnél maradt.

— (Hirdetés vasuti jegyeken.)

Megjelentek az új vasuti jegyek a forgalomban. Alakjuk olyan, mint a régié, csak hogy oldalt nyitott és a nyíláson összehajtogatott vékony papíros van betéve. A papíros mindkét oldalán apró betűkkel nyomott hirdetések vannak, körülbelül 20. A hirdetések a legkülönbözőbbek: hirdetés, lakás, árú tárgyak stb. hirdetések, melyeket a hirdetőbizonyára jól fizetnek. A kalauzok minden állomáson elkérik a jegyeket, kihúzzák belőle a hirdető papírost és átadják az utasnak, hogy olvassa el. Nem is lyukasztják ki a hirdetések. Az új jegyek lassankint minden vonalon forgalomba kerülnek.

— (Felfüggesztett községi előjáró.)

Lapunknak tegnapelőtti számában — tudósítónk távirata nyomán — már megemlékeztünk, hogy a mohácsi helyettes bírót, a főszolgabíró fegyelmi vizsgálat megejtése után hivatalától felfüggesztette. Mint tudósítónk újabb irja, nagy nehezen sikerült a felfüggesztést maga után vonó okot megtudni. Ez a következő: Jakszits József 1895. évi okt. 18-án hivatalos megbízatást nyert, hogy a város tulajdonát képező „Jenyei” földeket, mivel december 31-én lejárandó volt a bérletidő, újabb hat évre nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek adja bérbe. A helyettes bírót egyik esküdt társával, Tubits Antallal és Mnistik János községi díjnokkal megjelent a helyszínen és megtartották az árverést, még pedig a községi pénztárra nézve kedvezőbb eredménnyel, mint a lefolyt 6 évben volt. Igen ám, csak hogy mindez látszólagos, helyesebben csak hallható volt, meri a helyettes bírót akkor társaival már tudta mit fog tenni. Árverezett ő maga is saját nevében, saját magára jó drágán le is ütötte. Ez eddig mind szép és helyes dolog lett volna. A szegény városi pénztárnak jól esett volna az a pár forint többlet. De nem oda Buda! Hát a saját zseb nem előbbre való! De bizony! A helyszínen leverték harmadszor drágábban mint máskor még pedig önkényűleg, de az árverési jegyzőkönyvbe más árakat vezetett be, s valószínűleg jóval alacsonyabbat, és azután nyereséggel másoknak engedte át. Mindezek a vizsgálat folyamán be lettek igazolva és ezért fel kellett függeszteni állásától a helyettes bírót. A vele volt esküdt ellen pedig minthogy az ellenőrzést kellek nem gyakorolta, illetve mindezen tisztességes manipulációról tudomása volt, sőt állítólag együtt machináltak, csupán fegyelmi eljárást rendelt ellene a főszolgabíró. A városi díjnokat pedig, mihelyt a dolog a bírót és jegyzőt tudomására jutott, a városi szolgálatból elbocsátották.

— (Mohácsi panama-részlet.)

A Krisztus koporsóját nem őrzik ingyen, mondja egy közmondás. Nem bizony! Mohácson pedig dupla árért, ha nem is egészen dupláért, de a jövedelmen osztozkodnak mások is, de csak Mohácson. Ilyesféle történt az idei nagyhéti ünnepek után Mohácson. Ott ugyanis ősi szokás szerint a városi pandurok fegyveresen tartják meg a diszörséget nagypénteken és szombaton a belvárosi r. k. templomban. Ed-

dig a templom pénztárából 4 frtot kaptak ezért e pandurok egymás közötti felosztás céljából. Az idén az egyik esküdt a jószívű plébánosától kieszközölte a pandurok számára 5 frtot. De ebből csak 4 frt jutott a panduroknak, az ötödiket az esküdt és a pandurkáplár 50—50 krjával kettőjük közt felosztották — legalább a rapporton így adta ki a pandurkáplár a parancsban. További félreértések elkerülése végett kijelentjük, hogy az esküdt ugyanaz, a ki ellen a földárverezési ügyben fegyelmi vizsgálat van folyamatban. Ezután következik majd a helyettes bírónak a szénvásárlása. Legközelebb arról is megemlékezünk.

— (Italmérési adók Mohácson.)

Mohácson az elmúlt héten tárgyalták le az állami italmérési illetéket, vagyis a kismértékben szeszest italokat árusító üzlettulajdonosokra ki lett vetve az ugynevezett „cégér” adó. A főösszeg 1500 frtban lévén megállapítva, azt az italmérési üzletek közt, azok forgalom csinálásához képest kellett méltányosan az egyesekre kivetni. A kivető bizottság elnöke Mádai István pénzügyi biztos volt. Mint ottani levelezőnk írja, az elnök ritka tapintatossága és méltányos eljárásának teljesen sikerült a kivetést olyképpen eszközölni, hogy az eredménnyel úgy az állam érdeke, valamint az egyes adózófelek tökéletesen meg lehetnek elégedve, ami tekintve, hogy az adófizetést senki sem szereti magára vállalni — igazán elismerés érdemlő körülmény.

— (Érdekes látványosság.)

Budapestről írják lapunknak: Az ezredéves országos kiállítás szívet szemet gyönyörködtető csarnokai — eltekintve egyes apróbb díszítésektől — teljesen készen várják megnyitásukat. Ezen monumentális épületek között egy kisebbszertű pavillon huzódik meg szerényen, mely a maga keresetlen egyszerűségével, izléses, tetszetős külsejével a szemlélő figyelmét magára vonja. Ez nem más, mint a magyar osztályosorsjáték pavillonja, melyben a kiállítást látogató közönség részére fognak az osztályosorsjáték elárusítani. Az alig fél éve életbeléptetett magyar osztályosorsjáték ugyanis oly kedveltségnek és népszerűségnek örvend a nép minden rétegében, hogy az előjelekből ítélve, a Haintze Károly központi főgyűjtődjé (Szervita-tér 3.) szűknek bizonyulna a kiállítás alatt odaözlő néparadattal szemben. Még az ünnepségek meg sem kezdődtek és máris oly nagy a kereslet a sorsjegyek iránt, oly nagy a tolongás a szervita-téri üzletben és oly nagy számmal érkeznek napról napra a vidéki megrendelések, hogy a közönség igényeit csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel lehet kielégíteni. Elképzelhető tehát, mily ostromnak lesz kitéve az említett kis pavillon, midőn nemcsak a normális viszonyokkal, de a kiállítást látogató egész bel- és külföldi igényeivel kell számolnia. Minél inkább közeledik a májusi utolsó főhúzás ideje, annál nagyobb az általános vételkedv és így tartani lehet attól, hogy mihamarább a sorsjegyeknek teljes elárusítását kell jelezni. Éppen azért nem tudjuk elégszer és eléggé ajánlani, hogy siessen kiki szükségletét beszerezni, mert könnyen megeshetik, hogy a sorsjáték nagyszerű esélyeitől, melyekben oly csekély rizikó mellett részt vehet, — meg lesz fosztva.

Egyházipolitika az esküdtszék előtt.

(Saját tudósítónktól)

Pécs, 1896. április 25.

Kovács Pál szászvári körjegyző-segéd és h. anyakönyvvezetőnek a gelsei Biró Zoltán, mint a „Magyar Néplap” című politikai, társadalmi katolikus hetilap munkatársa ellen indított sajtópörének tárgyalása gyűjtötte össze ma a pécsi

esküdtteket, akik ámbátor már 8 órára voltak beidézve, de csak lassan verődtek össze, úgy, hogy rendes szokás szerint csak 9 óra felé lehetett megkezdeni az esküdtszék megalakítását.

A bíróság Sávelel Kálmán kuriai bíró, törvényeséki elnök és Hardy Sándor, Farkas Kálmán szavazóbírákból állott. Jegyző Fesztli Károly volt. Magánvádoló védőjeként Müller János dr., vádlott védőjeként Drányi Ferenc dr. jelent meg.

Elnök megkezdvén a 36 beidézett esküdt kisorsolását, magánvádoló visszavetette: Mihályfy Árpád, Körösty József, Berec Károly, Winter Károly, Szeifritz Antal és German Ferenc esküdtteket. Vádlott visszavetette: Nagy Jenő, Reinfeld Imre, Kiss József, Kaufer Mór dr., Porgesz Béla, Fuchs Ádám, Halász Géza, Kaufer Sándor és Mauthner Mór esküdtteket.

Eszerint az esküdtszék a következő tagokból alakított meg: 1. Johan Béla dr., 2. Simon János, 3. Áronfy Rókus dr., 4. ifj. Scholtz Antal, 5. Deutsch Kornél, 6. Dürnbacher Ferenc, 7. Girardi József, 8. Szuly János, 9. Domján Izor, 10. Pintér Ferenc, 11. Kószits Kamill dr., 12. Csigó János. Póttagokul kisorsoltattak: Ziffermayer Ede, aki azonban nagyot hall és magyarul nem tud, tehát mellőztetett; helyette Lammer Károly dr. sorsoltatott ki, továbbá Wurster Antal.

Az esküdték meghiteltetése után elnök megnyitván a tárgyalást, ismerteti az ügyet. Ugyanis még múlt évi nov. 13-án Kovács Pál sajtóügyi főjelentést tett a „Magyar Néplap” 1895. évi okt. 18-án a 42. számban „Farmatringos rugaszkodás” cím alatt megjelent következő közlemény miatt:

„A szászvári Bánffy-káplán érzvén magán a farmatringot, számárnak képzelte magát és rugdalózni kezdett a néppárt ellen. Korogván pedig a gyomra, a papi javak virányaira szeretett volna elkalandozni, legelészni a tilosban. Észrevette ezt a káplán s olyant sugott fülébe, hogy Bálám próféta szamarának legbutább utódja is érthetett volna belőle.”

Hasonlóképpen főjelentést tett ugyancsak a jelzett lapnak okt. 25-ikén a 43. számában megjelent következő közleménye miatt:

„... Szászváron a templom téren Kovács P. segédjegyző állott. Eleinte azt hitték, hogy bolond, — később azonban látták, hogy nem bolond, és ha a káplán meg nem menti, hát agyonverik ezt a szamarat.”

A vizsgálat során gelsei Biró Zoltán, a nevezett lap belső dolgozó társa, vállalta el a felelősséget, miért is a vádlevél ellene adatott be; a mi fölolvastatván, előállott vádlott Biró Zoltán és az általános kérdésekre előadja, hogy győri születésű, 22 éves, r. kath. nőtlen hírlapíró, vagyona nincs, végzett 8 gimn. osztályt. sajtóvétségért el van ugyan ítélve egy hónapi fogházra, de ez az ítélet még nem jogerős. A közleményért elvállalja a felelősséget, melyet a lapjához beérkezett több rendbeli információ alapján irt meg. „Pusztán az igazság vezette — ugymond — tollát és azon ellenszenv, mit azok ellen érez, a kik mások jogait szeretik elkobozni.”

Elnök kérdéseire ezután előadja, hogy panaszos segédjegyzőt nem ismeri; közleményét csak azután írta meg, miután már az egész vidéki sajtót megjárta a hír és az ő szerkesztőségét levelekkel ostromolták a közlemény átvételére. Mivel több ilyen informáló levél volt kezében, megírta tehát a dolgot úgy, a mint az napvilágot látott.

Müller védő: Igaz-e, hogy ön ellen ez idő szerint öt sajtópör van folyamatban? Vádlott: Nem; csak kettő.

Elnök ezután fölolvassa úgy a vád,

mint a védelem részéről bejelentett tanuk neveit.

Müller védő elnök kérdésére bejelenteti, hogy az általa hivatkozott tanukkal fele erkölcsöt akarja igazolni, valamint azt a körülményt, hogy mi szolgált előzményül az inkriminált közlemény megírására.

Darányi védő a maga tanuival azt akarja bizonyítani, hogy való-e a közleményben fölhozott tények, vagyis az exceptio veritatis.

Müller védőnek elvileg semmi kifogása sincs ez ellen, csupán a tanuk egyéniségét illetőleg. Rudolf Mátyás tanu ellen bűnvádi eljárás van folyamatban, a vádlott másik három tanuja pedig korcsmajárá és a nép legalsó rétegeiből való.

Darányi védő visszautasítja az insinuációt, az ő tanui tisztességes, sőt intelligensnek mondható iparosok, a mint arról a bíróság meg fog győződni.

Elnök ezután konstatálja, hogy tényleg Rudolf Mátyás káplán ellen 2003. sz. a. bűnvádi eljárás van folyamatban. Ugyanis a följelentést nem magán vádló, hanem ennek hivatali főnöke, Freytag Gyula szászvári jegyző tette meg a főszolgabirónál a kormány megsértése, illetve nyilvános rágalmazás miatt. A főszolgabíró áttette az ügyet az alispánhoz, ez az ügyességhez, innét a főügyességhez került, a honnét az összkormányhoz küldött, mely megadta a fölhatalmazást a pécsi kir. ügyességnek a vád beadására és lefolytatására. Mivel azonban ez az ügy még befejezve sincsen és különben is nem ide tartozik: a törvényszék az összes tanuk kihallgatását elrendeli.

Bejönnek tehát számszerint 9-en, letezik az esküt és elsőnek kihallgatják a magánvádló részéről hivatkozott tanukat.

Freytag Gyula 56 éves, r. kath. körjegyző, vagyonos, nős, családosa, büntetve nem volt. Elnök hosszántézt kérdéseire vallja, hogy Kovács Pál egy éve segédkesik nála, békés természetű, tisztességes, jellemes, becsületes ember, hozzá még elősékeny modoru. Megbista segédjét az új egyháspolitikai törvények kihirdetésével és megmagyarozásával. Rudolf káplán e közben folytonos közbessó-lásaival savarta; a többi köst azt is mondta, hogy „bitangság ez a kormánytól!” Egyre-másra dobálgatta a néppárti programokat a nép közé. A kérdéses alkalommal Kovács mellett állott és ekkor hallotta nevezettnek ama nyilatkozatát, hogy „Eddig jó volt a kormánypártiság, de most kell a néppárt, mert az államosítás közben rátérünk a papi birtokok államosítására is.”

Darányi védő: Nem gyűlöli-e tanu a papokat? Nincs-e fegyelmi alatt?

Tanu nem-mel válaszol.

Zipera József broodi születésű, jelenleg szászvári lakos, 50 éves r. k. betétszerkesztő, családosa, büntetlen előéletű, a múlt év augusztus óta ismeri Kovácsot, majdnem mindennap érintkezett vele; higgadt, meg gondolt férfinak ismeri és kifogástalan jelleműnek tartja. Ilyen híre van a járásába tartozó 5 községben is. A kérdéses alkalommal 15 lépésnyire állott Kovácsotól, a miket ekkor hallott és látott, azok egyeznek a Freytag vallomásaival.

Tóth István 55 éves, r. k. családosa szászvári polgár, vagyonos, büntetlen, egy éve ismeri Kovácsot, a ki igen tisztességes, becsületes ember, még ellensége sem mondhat róla rosszat. Ő is jelen volt a törvény-magyarozatnál; vallomása azonos az előbbi tanuéval.

Deák György, 39 éves, szászvári születésű ottani lakos, nős, földműves, Kovácsot

egy éve ismeri, tisztességes és békés természetű ember. Vallomása egyesik a többi kihallgatott tanu vallomásával.

Ezután vádlott tanuinak kihallgatására került a sor.

Rudolf Mátyás szági születésű, 25 éves szászvári r. k. segédlelkész, vagyontalan, büntetlen előéletű. Kovácsal az előtt jó barátságban volt, de most sincs ellenséges viszonyban.

As elnök egyenkint intési hozzá a kérdéseket, a melyekre a következő vallomásokat teszi:

Jelen volt a törvényt magyarázatnál, éppen akkor jött ki az isteni tiszteletéről. Elvégeznén Kovács az új törvények magyarozatát, kitért más tárgyakra is, nevezetesen a néppárti könyvecskékre és ezekre vonatkozólag nem éppen a néppárt saájaisé szerinti megjegyzést tett, apátlan, anyátlan párt-nak mondotta, melyben még a Kossuth neve sincs bent, melynek egyetlen főcélja, hogy megakadályozza az egyházi vagyon elkobzását. Ugyanis — ugymond Kovács — a papok félnek, hogy elvesztik vagyonukat, azért dolgoznak kézzel-lábbal. Különben is a papi vagyon aránytalanul van elosztva, egyiknek, mint pl. a szászvári plébánosnak van évi 6000 frt, a püspöknek pedig 50—60 ezer frt jövedelme, ezzel szemben a főhivatalnokoknak, mint főispán, alispánnak, alig van pár ezer. A dispensációkból eddigelé igen sok folyt a papok zsebébe stóla fejében, most már ezek is megszűnnek, mivel az új törvény teljesen ingyen teljesíti est. A kivonatok is igen drágák voltak, ezután ingyen lesz ez is. Erre tanu közbessólt, miután a sok valótlanság fölbosszantotta. Freytag Gyula körjegyző ekkor szamárfületeket mutatott tanunak, mondván, hagyjuk itt a népbolondító

S arról az estélyről, melyet az új képviselő adott, ugyan hogy hiányozhatott volna Dömházi Saul, az ő elbukatója a kerékvári választáson?

Különös gondja volt Kerékvárinak arra, hogy Saul megkapja a meghívót az estélyre, melyen különben a politikai és irodalmi világ egész előkelősége megjelent s melynek fénye díszére vált Hortense bárónő szalonjának, a kivel az özvegy tanácsosné, Makai Gizella és Dömházi Athanáz egyformán osztóztak a vendégek gratulációiban.

Az új képviselő felesége pedig a szép, a hideg, büszke asszony most szebb volt, mint valaha. Arcának pirossága helyére ugyan mintha valami bánatos halványosság, szenvedésről tanuskodó bágyadság lopta volna magát, de különben karcsu, sugár természetnek észbontó csábjai most még inkább érvényesültek, mint máskor.

Saul, mikor az estélyen megjelent, Kővári Géza személyesen fogadta. Ott állt mellette a szépi büszke asszony is, a maga édes üdeségében, hogy a házasasszonyi szerephez hiven üdvözölje a vendégeket.

— Csak egyedül, Saul, csak egyedül? Hát a feleséged?

Igy szólította meg Kővári Dömházit, élve a szokással, hogy tenek titulálja képviselőtársát. És be sem várva a feleletet, sajnálkozva folytatta.

— Vagy még mindig gyengékedik ő nagysága? Mikor költöztök már fel Pestre, hogy szerencsések lehessünk őt is körünkben láthatni?

— Bizonyynal nemsokára, ugy-e, Dömházi ur? Hiszen csak muló gyengeség volt a kedves nejének a betegsége, ugyebár?

Egyet érez most, a szerelmet, a boldogsáért so-várgó szerelmet Dömházi Saul iránt.

A vonat megérkezik a pályaudvarba. Otthon vannak.

A mint a folyosóra lép, a nagy embertömeg között is megismeri ott, a perron elején a férjét, a ki mellett ott áll Makai Gizella. Ő rá várnak.

És megy. Háta megett hallja Saul lépteit s valamitől megkapatva, egyszerre megfordult.

— Nézze, Dömházi. A férjemék kint várnak. Szálljon le a másik felén a folyosónak. Mióta megbuktatott bennünket, nem vagyunk jóbarátok.

Tüzsugár csapódik ki a szeméből, mikor ezt mondja. S mosolyog is hozzá, asszal a bódító, csabos mosolylyal, a mi a szerelmes asszonyok közös sajátja, de a hogy csak arra a férfira tudnak mosolyogni, a kit szeretnek.

Dömházi Saul úgy tett, a hogy az asszony kívánta. A folyosó ellenkező végén szállt le és lassu léptekkel tartott a perron felé. Éppen akkor ért oda, mikor Kővári Géza megölelte a feleségét s indultak kifelé, kint várakozó kocsijukhoz.

A mint elment mellettük, megemelte a kalapját. Kővári Géza szintén úgy tett; a nők pedig fejbőlintással üdvözölték. S bizony ki sem mondta volna meg az ura karjába fogzó büszke, szép asszonyról, hogy kevéssel azelőtt ott pihent annak az embernek a karjaiban, a kinek most hideg büszkeséggel fogadta köszönését.

A minthogy azután sem gondolta volna róluk senki, ha együtt is látta őket, hogy ez a két teremtes sovárgó vágygyal eped egymás után. Ők maguk pedig

papot. A nép a tanuval távozott és sokan ajánlottak, hogy megverik Kovácsot és éppen tanu volt, aki lebeszélte őket erről.

Elnök: Hogyan van az, hogy az ön előtt kihallgatott 4 tanu nem hallott ezekből semmit?

Tanu: Én esküt tettem és így csak azt vallhatom, a mit hallottam.

Dorn Ignác a következő tanu. Bonyhádi születésű, szászvári lakos, nős zabó. Jelenvolt ő is a nevezetes törvénytárgyaláson, mely alkalommal Kovács Pál a törvény szövegét fölolvastán, annak méltatásába fogott, majd a papi vagyont felosztásáról és arról beszélt, hogy az állam elveszi a papi javadalmakat s ezután a papok is rendes állami fizetést fognak kapni, mint a hivatalnokok.

Elnök itt figyelmezteti a tanut, hogy eskü alatt vall s csak olyant valljon, a mire határozottan emlékszik, mert különben hamis tanuskodás bűnébe esik. Tanu azonban megmarad vallomása mellett. Azt nem tudja, hogy izgatni akarta-e a népet panaszos a papok ellen; de beszéde hatása alatt bizony a nép nagyon „zörgött.“ Azt is hallotta, hogy az anyakönyvi kivonatokról azt mondta Kovács Pál, hogy azokat ezután az anyakönyvvezetők ingyen állítják ki s nem kell értük fizetni, mint kellett eddig a papoknak. Azt azonban nem hallotta, hogy Kovács Pál azt mondta volna, hogy a szesadók behozatalakor nem támadt néppárt; de most jó, mikor a papok a vagyonuk elvételétől félnek.

Köves István, szászvári születésű és lakos, csizmadia, szintén jelenvolt elejétől végig a törvénytárgyaláson. Emlékszik, hogy azt beszélt Kovács Pál, hogy ezután csak a polgári házasság lesz érvényes, az egyházi csak érvénytelen s csak az veszi fel az egyházi áldást házasságakor, a ki akarja.

Kijelentette továbbá, hogy az anyakönyvvezés ingyen fog ezután történni, s hogy a papi javadalmakat a kincstár kezeli ezután, mert nem járja, hogy míg a főispánnak 2 ezer frt fizetése van, addig a püspöknek van 5—6 ezer frt is. (Derűtség.) Nem tudja, izgatni akarta-e a panaszos; de bizonyosan azt gondolta róluk, hogy — protestánsoknak beszélt, a kik talán örülnek a szavainak. Pedig hát ők katolikusok és bizony rosszul esett nekik ez a beszéd. Arra a kérdésre, hogy közbeszólt-e valaki a panaszos beszédébe, tanu előadja, hogy ama szavaknál, mikor a jegyző azt mondta, hogy ezután a polgári házasság kötés lesz érvényes, Rudolf Mátyas segédlelkész elkiáltotta: „Elég nem jól van, hogy a házasság szentségénél is előbbre való lesz!“

Több kérdés a tanuhoz nem lévén, **elnök** kérdezi, mennyi költséget számít fel.

Tanu: A mennyit a tekintetes urak jónak látnak.

Elnök: Mi nem állapítunk meg semmit, ha maga nem kéri, barátom.

Tanu: Akkor nem kívánok semmit. (Derűtség.)

Tóth János Márton, szászvári születésű és lakos, földműves, ugyanily értelemben vall, mint előbbi két tanu. Ő különben járja a „Magyar Néplap“-ot s mikor a segédjegyzőről szóló közlemények megjelentek abban, a lapot igen sokan elkérték tőle s úgy olvasták mások is.

Szuly János esküdt kérdezi még tanutól, hogy a nép megbotránkozott-e a panaszos beszédjén? Tanu nem hallott nagyobb megbotránkozást; de a nép zúgolódott és nagy részének nem tetszett a beszéd.

A tanu költségeinek megállapítására kerülvén a sor, **elnök** kérdésére, hogy mit számít fel fuvarba, stb., tanu feleli:

— Nem tudom, a tisztelendő ur fizeti e,

vagy a Zoltán szerkesztő ur. (Általános derűtség.)

Valahogy dűlőre vergődvén aztán az **elnök** tanuval a költségek felszámításában, következett az utolsó tanu kihallgatása.

Gasz János, hanti születésű, szászvári lakos, takács, szintén hasonló értelemben vall; azt is vallja azonban határozottan, hogy panaszos a papi javadalmak felosztásáról beszélt.

Elnök: Hogy mondta, ki között kell felosztani?

Tanu: Hát bizonyosan az urak között. Ezt nem mondta, de én úgy értettem. (Derűtség.)

Egyebekben tanu vallomása megerősíti az előbbieket s kihallgatása hamarosan véget is ért.

Ekkor felolvastatik a „Magyar Néplap“ egyik újabb számának „A mi sajtóperünk“ című cikke, a mit magánvádoló kért felolvasni s vádolt abba beleegyezett.

Biró Zoltán vádolt a cikk felolvasása után hivatkozik arra, hogy éppen abból tetszik ki, hogy ő nem szenved holmi sajtóperkeresési mániában s az reá nézve nem terhelő.

Majd vádoltnak a vizsgálóbíró előtt tett vallomását olvassák fel, miből kitűnik, hogy az inkriminált közleményeket panaszos iránti abbéli ellenszenvből írta, a mért az az egyházi házasságot és a papokat megtámadta.

Magánvádoló képviselője kérte még egy hatósági bizonyítvány felolvasását is, melyből kitetszőleg vádolt tanui megbízhatatlan tanuk lennének, de ezt vádolt ellenezvén, a törvényszék felolvasását nem engedte meg, már csak azért sem, mert az nem a vizsgálat folyamán, hanem az illetékességi tárgyaláskor lett becsatolva.

legkevésbé voltak rajta, hogy a titkuk kivilágosodjék s úgy szólván, rettegtek egymástól, rettegtek attól a pillanattól, mikor a sóvárgó szerelem kielégítést követel, mikor széttöri láncait s egymás karjaiba dobja őket.

Minden társaságot felkerestek, a hol találkozhattak. De itt sem maradtak egyedül soha. Olyan találkozást pedig, hol egyedül lettek volna, egyik sem mert a másiktól kérni.

Pedig tudták, hogy eljön annak is az ideje. Tudták, hogy egyszerre csak kitör a szerelem fékezhetetlen erővel a lelkükben s akkor nem néz semmi akadályra, hogy elérje vágyait.

Addig azonban nem is volt szó közöttük többé a szerelemről. Csak a szemük beszélt, ha egymást látták; csak a kezük forrósága tett róla tanuságot, ha egymással találkoztak.

Azonközben pedig Dömeházi Saul haladt a maga útján, a mit a hir és dicsőség tett kellemessé.

A képviselőházban már szűzbeszédével feltűnt s csakhamar az elsőrendű szónokok sorába s pártjának vezéremberei közé küzdötte fel magát. Otthon pedig, Kerékvártól csendes boldogságban, szerelmes epedések közben töltötte napjait a felesége, a ki egészen magához jött már, mi baja sem volt s a kit hetenkint egyszer felkeresett, leutazván hozzá a fővárosból.

És Pankótai Évi, bár az orvosok is megengedték volna már, sohasem említette, hogy ő is felköltözik. Nem, mert félt, hogy urát gátolni fogja abban, hogy pályájának éljen. Inkább otthon maradt, egyedül, csendes boldogságának, ura iránti hű szerelmének élve s a

távolból szemlélve diadalait és büszke örömmel gondolva sikereire, nagy hirnevére.

S míg más embert talán elernyesztett, életuntá tett volna az a küzdelem, melyben Sault Vas Aranka iránt támadt szenvedélye vitte, addig őt ellenkezőleg a folytonos munkára sarkalta, folytonos tevékenységre ösztönözte, hogy mintegy ezzel mutassa meg annak a büszke, szerelmes asszonynak, hogy kielégítetlen szenvedélye nem töri meg, sőt minél több erőt önt az agyába, szívébe, lelkébe egyaránt.

Innen-onnan félve mult már annak, a mi ott történt közöttük a vasuti kupé falai között. És még ma sem mentek többre. Ma is ott vannak, a hol akkor; tudják egymástól, hogy szeretik egymást, epednek egymásért, de mindegyik arra vár, meddig bírja még a másik, mikor törik össze a kielégítetlen vágy sulya alatt, vagy mikor vivja ki erővel a szerelme diadalát.

S mintha valahogy közelebb lennének már ehhez a határhoz, már ime nemcsak a társaságokban, de ott-hon, a Hortense bárónő palotájában is találkoznak.

S ennek a találkozásának legjobban Kővári Géza örül.

Igen, mert ez a találkozás azon az estélyen történik, melyet Kővári Géza, mint a képviselőház legújabb megválasztott tagja ad.

Valamelyik kormánypárti kerületben ugyanis üresedés állott be. A képviselőjét buzgó szolgálatai és elhűsége megjutalmazásul főispánná nevezték ki s a helyére beválasztották Kővári Gézát, a kinek a pártfogói közé Dömeházi Athanáz még a szigoron független érzelmi megyéspüspököt is meg tudta nyerni.

Öt pernyi szünet után következett a magánvádoló képviselőjének vádbeszéde. A vádbeszéd hivatkozott arra, hogy sem Rudolf Mátyásnak, sem vádlott 4 tanújának vallomása tekintetbe nem jöhet, így a panaszos tanúinak vallomásából megállapítandó tényálladék szerint semmi olyast nem mondott vagy tett a panaszos, hogy azért megbélyegezni, megrágalmazni lehetne. Vádlott egy ismeretlen emberrel tette ezt; tette pedig azért, hogy a községben lehetetlenné tegye, hogy existenciáját, jövőjét semmisítse meg. S valóban, ha az esküdtek megengedik azt, hogy büntetlenül mondhatta panaszosra a sértő és gyalázó kilejezéseket, csakugyan lehetetlenné lesz téve panaszos a nép előtt, a mely pedig tiszteli és becsüli. Bizik a nép birói hatalmát képviselő esküdtek igazságérzetében, hogy jogállamban jogsértés megtorolatlanul nem maradhat, a mi a jognak és szabadságnak sirját ásná meg. Kéri vádlottat bűnösnek kimondani a rágalmazás és becsületsértésben.

Daranyi védőügyvéd beszélt ezután, kifejtve, milyen izgatott volt a hanoulat az egyházpolitikai törvények életbeléptekor. Védenccé, szigorú vallásosságban nevelt ifjú ideális lelkületű újságíró ez izgalom közben veszi a hirt, hogy panaszos mily támadást intéz az egyház és a papok ellen s hogyan izgatja a népet. Megírja a közleményeket s abban „hazug“-nak, „szamárnak“ nevezi panaszost. De hát mondott-e igazat panaszos, mikor azt mondta, hogy ezután mi se kerül az anyakönyvezés? A következtetések megmutatják, hogy nem. Igazat mondott-e akkor, mikor a papi javak szekularizációjáról beszélt, a mi különben szocialista izgatás? Ismét csak nem, mert hiszen a kultuszminiszter legújabbán egy hivatalos tószóban jelentette ki, hogy erre még gondolni sem lehet s az évszázad kérdése. S maga a javak elkobása törvényellenes volna; azt Franciaországban is csak a forradalom s nem az állam vitte végbe: erről beszélni a nép előtt csak nem bölcs dolog talán? Kéri védenccé felmentését, aki igazat irt, ez pedig a sajtószabadság főalapfeltétele.

Biró Zoltán vádlott tartott ekkor a magánvádoló ügyvédjének rövid válasza után emelt hangon, szinte lelkes hévvel beszédet maga mellett s az igazságos ítéletet az esküdtek bölcs belátására bízta.

Elnök összegezve a tárgyalás eredményét, feltette a kérdéseket az esküdtszék elé, külön a „Magyar Néplap“ 42 ik és külön 43-ik számában foglalt inkriminált közleményekre vonatkozólag: hogy 1. Vádlott-e a szerző? 2. Foglaltatik-e rágalmazás az inkriminált közleményekben s ha nem 3. foglaltatik-e becsületsértés? 4. Vétkes-e szerző a rágalmazásban. 5. Vétkes-e szerző a becsületsértésben.

Az esküdtek körülbelül jó félóráig tanácskoztak, mikor is Szuly János, mint az esküdtszék elnöke, kihirdette a verdiktet, mely szólt a következőképen:

A 42-ik számban foglalt közleménynek vádlott a szerzője: 12 igen; van-e a közleményben rágalmazás: 12 nem; van-e becsületsértés: 7 nem, 5 igen; vétkes-e szerző a rágalmazásban: 12 nem; vétkes-e becsületsértésben: 7 nem, 5 igen. — A 43-ik számban foglalt inkriminált közleményre vonatkozólag: vádlott-e a szerző: 12 igen; van-e a közleményben rágalmazás: 12 nem; van-e becsületsértés: 10 igen, 2 nem; vétkes-e szerző a rágalmazásban: 12 nem; vétkes-e szerző a becsületsértésben: 9 igen, 3 nem.

Az esküdtszék tehát vádlottat egyrendbeli becsületsértésben vétkesnek mondván ki, a kir. törvényesek őt a btkv. 261. § alapján 14 napi fogházra és 30 frt

pénzbüntetésre (esetleg 3 napi fogházra) ítélte s elmarasztalta 48 frt eljárási költség és 56 frt 40 kr ügyvédi díj megfizetésében. Az ítélet ellen vádlott semmiségi panaszt jelentett be a védőügyvéd és dr. Rébányai József kesessége mellett szabadlábban maradt.

A végtárgyalást, mely délután 3 negyed két órakor ért véget, nagyszámu közönség hallgatta végig a legnagyobb érdeklődés mellett.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése április 25-én. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ma ment végbe a főrendiház ünnepes ülése, melynek egyetlen tárgya volt a képviselőház által már elfogadott millenniumi törvényjavaslathoz való hozzájárulás. A főrendek valamennyien fekete szalon öltözetben jelentek meg. Szilávy József elnök megnyitván az ülést, Cirkay Antal gróf jegyzővel fölolvastatta teljes szövegében az ezredév megörökítéséről szóló törvényjavaslatot.

Prónay Dezső b. méltatta az ünnepély fontosságát és jelentőségét; ezek után óhaját fejezte ki, hogy szerette volna, ha a koronás király is megjelent volna ezen az ülésen. De jobb így — folytatja szóló — mert minden illuziónál többet ér a rideg valóság, legalább látjuk, hogy viszonyaink teljesen azonosak a negyedszázad előttiékel, midőn küzdenünk kellett alkotmányunkért azok ellen, a kikre a védelemben jogosan számíthattunk volna. (Zugó Eláll! kiáltások.) A javaslatot különben elfogadja s bezárja szavait Madách-al: Bizva kell küzdenünk!

Bánffy Dezső b. jobban szerette volna, ha egyáltalában nem történik felszólalás. A törvényben teljesen kifejezésre jut a király és nemzet együttérzése, éppen ezért nem proponálta a király megjelenését sem itt, sem az együttes disszülésen. Madách-al végzi szavait: „Küzdjünk a haza felvirágoztatására, bizzunk bölcs királyunk vezetésével meillett nemzetünk jövőjében.“ (Éljenzés.)

A javaslatot ezután egyhangulag megszavazták.

Szilávy József elnök végül lelkes szavakkal bezárta az ülést.

TÁVIRATOK.

— A Fehérvár-Bernáth-affér. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ma reggel fél kilenc órakor ment végbe a Ferenc József lovassági laktanyában Fehérvár b. honvédelmi miniszter és Bernáth Béla orsz. képviselő közt a pisztoly-párbaj, mely egyszeri golyóváltás után eredménytelenül végződött, a föltételek szerint következett a kardpárbaj. Ebben Bernáth jobb halántékán súlyosan megsérült, őt ér átvágatott, de azért a seb nem életveszélyes. A súlyos sebesülés miatt az orvosok nem engedték meg a szokásos kibékülést. Fehérvár b. ezután megjelent a főrendiház ülésén.

— A kormány vád alá helyezése. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az Ugron-párt tegnap esti értekezletén elhatározták, hogy a kormány vád alá helyezése tekintetében előbb értekeznek a Kossuth-párttal és ha nem sikerül a megállapodás az egyöntetű eljárás iránt, úgy külön javaslatban is megteszik indítványukat. Valószínűleg a Ház hétfői ülésében, az appropriáció alkalmával maga

Ugron teszi meg a vád alá helyezési javaslatot.

— Egy rakás kegyelmes (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az összes miniszterek, a kik eddig még nem voltak, a millennium alkalmából megkapják a valóságos belső titkos tanácsosi címet.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

A harkányi fürdőbe fogadtatik

pénztárosnő

május 1-től október 15-ig.

Havi fizetés 55 frt és szabad lakás.

Kaucio 1000 frt.

Bővebbet **Lösch** uradalmi felügyelőnél Siklóson.

Fontos minden kocsit-tulajdonosra!

I. bécs-ujhelyi gyanta- és terpentinolaj-finomító vállalat, kátrány-termékek és zsiradék-árak gyára

Furtenbach Ferenc
Bécs-Ujhelyen.

Bejegyzett

védjegy.

Eddig utol nem ért kenő-képesség.

Új különleges tengely-kenőcs
olaj- és félolaj-tengelyek részére.

Fagyás, a tengely áttűzése és lefolyás kizárva.

Nélkülözhetetlen kijárt tengelyek számára.

Előnyös nyílt teherkocsi-tengelyekre nézve is. — Bármilyen kenő-készüleknél is alkalmazható.

Vegyileg megvizsgálva! Gyakorlatilag kipróbálva!

Savmentes. Vizmentes. Gyantamentes.

Szétküldés csak eredeti 5 kilós bádog-dobozokban
Egy doboz ára:

Ausztria-Magyarországban hármentve minden postaállomásra 2 frt 50 kr,
Bosznia-Hercegovinába hármentve minden postaállomásra 2 frt 75 kr,
Külföld részére Bécs-Ujhelyről 2 frt 25 kr.

Hirdetmény.

A II. Magyar Osztály-Sorsjáték

III. osztályának fő- és zárhuzása tervszerűen

Május 12-től 28-ig

ajtetik meg a magas magyar királyi kormány felügyelete alatt és dr. Weinmann Fülöp kir. közjegyző jelenlétében a fővárosi vigadóban.

II. osztályu sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a sorsjegyen jelzett elárusítónál a II. osztályu sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével, és pedig:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.—	forint,

minden további igény elvesztésének terhe alatt legkésőbb f. évi május hó 2-ig eszközlendő.

Oly sorsjegyek iránti felszólamlások, melyeknek megújítása május 2-ig az elárusítónál nem szorgalmaztatott, a sorsjáték kezelési szabályzat 4. §-a értelmében figyelembe nem vétetnek.

III. osztályu sorsjegyek, míg a készlet tart, eredeti árákon és pedig:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
60.—	30.—	6.—	3.—	forint,

a falragaszokon jelzett elárusítóknál kaphatók, a kikhez mindennemű tudakozódás és megrendelés is intézendő

Budapest, 1896. április hóban.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

MAGYAR

Osztály-Sorsjáték.

Legnagyobb nyeremény
a legkedvezőbb esetben

1000000

korona.

25007 pénznyeremény
6284000 korona összértékben.

Nagy főhuzása

május 12-től 28-ig.

1 jutalom	600000
1 nyerem. á	400000
1 „	300000
1 „	200000
1 „	100000
2 „	40000
2 „	20000
5 „	10000
10 „	8000
34 „	6000
100 „	2000
200 „	1000
2650 „	200
22000 „	150

Vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60.—	30.—	15.—	6.—	3.— frt.

(Portó és nyereményjegyzékért külön 25 kr.)

Elárusít:

Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

